

MIKEAL MORIN,

EUS A BARRES BEAU-SEJOUR.

ЛУЧШАЯ

ЗАКРЫ

ОСНОВА МАС.

МЕДИАЛ МОНТАЖ

ИНАСТАЛЛЯЦИЯ

ПРОМОУШН ЕВРЕЙСКИХ АРТИСТ

и МОНТАЖЕ

«О.Л. ГУНДЕС», находящийся в Париже

SARMOUN

GREAT

VAR AR MARO A VIKEAL MORIN,

EUS A BARRES BEAU-SEJOUR,

prononcer e præsançz an assistantet.

Omnis homo mortalis :
Oll omp sujet d'ar maro cris.

PELL amzer so, Auditoret,
Aboue ma meus remerjet
Ur pez hae a so necesser :
Oll, siouas ! mervel a rancquer ;
Oll oar sujet d'ar maro cris :
Omnis homo mortalis.

Pa feuillettan va oll levriou,
Pa repassan an historiou
Eus an amzeriou tremenet,
E remercian eno scrivet

Penaos Cæsar ha Scipion,
 Penaos Achill, Agamemnon,
 Uliss, Hector ha Pompee
 Hac Elexandr mæmes ive,
 Da beza paotret diramaill,
 O deus rancqet lamet er baill,
 Ha mervel en despet dezo
 Hep resped ebet d'o baro.
 Cousgoude an oll lecturiou
 Am eus grêt eus o maleuriou
 N'o deus qet qement va zouchet
 Evel m'en deus va afflijet
 En deiz hirio, hirio an deiz
 Morin gueaz marv-mic en hor c'hreiz.

Crenit, plant sempl ha disouten,
 Guæz fragil, izellaït ho penn :
 Cædr al Liban a so couezet,
 P'evit tra na guezot-hu qet?
 Evit rei da entent guelloc'h,
 Piou ne varvo qet, a sonch deoc'h,
 Pa ze Morin a so maro?
 Allas! netra, den n'achapo.
 Credit-en, Parossianis;
Omnis homo mortalis.
 Allas! oll mervel a rancquer;
 Pebez setançz e pevar guer!
 Chetu te ase, Morin gueas,
 Evel na viges bet biscoas.
 Bet out; mæs allas! ne dout mui :
Sic transit gloria mundi.

Evessaït, Parossianis ;
 Dec'h, dec'h diveza er guelis :
 Ya, dec'h e velis Morin
 Var dro c'huec'h heur deus ar mintin
 Och en em bournen goustadie
 En ale eus e liorzie.
 Edo oc'h ober ûr regal
 Gant un tronçon bara seigal
 Var behini en doa ledet
 Ur maread qignen hed-a-hed.
 Qen calonec en debre dign
 Evel ma teprac'h un tam guign
 Dioc'h pini an amann teuzet
 A gouesse var ho piziet.
 P'am guelas o vont er jardrin
 E commanças da vousc'hoarzin.
 Ac'hanta, Dom Yan, emezâ,
 Ne qet evellen eo beva ?
 Te yoa drol, Morin, gouscoude,
 Te ouïe farsall a zoare.
 Netra, vantrebleur, m'en attest,
 Ar maro ne qet græg honest,
 Hac e grouga a gaffen mad
 Hep resped dezi na d'e oad.
 Piou en divige lavaret
 P'en divige bet e velet
 O tijuni qen dibreder
 E tlige birviqen mervel ?
 Guir eo sur, den n'el lavarje;
 Mæs maro mic eo gouscoude.

N'er guelimp mui jamæs biquen :
 Pebez coll deomp, pebez anqen !
 En effet, m'er goulén ouzoch' :
 Piou a lacaï daou daol er c'hloc'h ?
 Piou a servicho an oferen ?
 Piou a rai tout hiviziñen ?
 N'oa den capabl eus an dra-se,
 Paour qeas Morin, nemet out-te.
 Te roë ar bara binniguet,
 Te a rea clas bep sul reglet ;
 Te a gane oc'h al lutrin ,
 Ispicial gant ûl lom guin ,
 An antienen couls pe vell
 Hac ar Roux coz eus a Gastell :
 Te da-unan a rea d'ar chasçz
 Eus an ilis scuba er meas ,
 Hac erfin evit da veuli ,
 Te oa hon *Omnis homo-ni.*

(Couer ; pa glevas qement-mâ ,
 A zirollas : ha , ha , ha , ha !)

C'hoarzit'ta , loueon pen follet ,
 En so anat oc'h azenet .
 Honnez eo al lec'h da c'hoarzin
 Abalamour d'ûr pez latin !
 M'ho pe ar squeud eus ar sqiant ,
 E respectac'h an dud savant
 Hac ec'h admirrac'h gant ræson
 Ar peziou latin er sarmon .
 Hac evit commanç oc'h instrui ,
Omnis homo a sinifi

Ur paot reud, ûr paot capabl
 Da denna un-taol, mar deus mab,
 Erfin ûr paot piou nemetâ ,....
 Ur paot n'en deus aon rac netra,
 Ur paot a leis, ûr paot dioc'h-tu;
 Non pas ûr sot eveldoc'h-hu.
 Mæs ûr pez eo hac a so sur
 Evit ne ma qet er scritur,
 Neb a so sot a sonch dezàn
 Eo sotoc'h an oll evintân.
 Chetu eno petra so caos
 Eus an ompinionou faos
 Pere ho poa eus a Vorin
 Abalamour ma zoa badin
 Ha ma talc'he ûl lerou guenn
 Hac ûr maniel camisolen
 Var bini e laqea bepret
 Ur grac vesten ras dilostet.
 Mæs m'am guelac'h-me dious an noz
 Gant va boutou prenn droz-droz,
 M'am guelac'h neuse er farçz-se ,
 E songeac'h ne ve tam latin guene.
 Netra , ne de qet, tud signac'h,
 An abit a ra ar manac'h :
 Netra , ne maoc'h qet ganti,
 Cals c'hoas a rancac'h da gridi.
 Hac evel-se va sellaouït,
 Mar fell deoc'h-hu tenna profit.
 An neb en deus tabatieren
 A ell bremàn lacqât prisent,

Hac oc'h attancion neuse;
Daou boënt a rin , netra goude.

POENT QENTA.

Goude'r maro , peur-liessa ,
E vez revelet meur a dra.
Evel m'eo an turubaillou ,
Ar burzudou , ar marvaillou
Great gant tud vrás , tud a noblançz ,
Great gant chasçz droug dre excelançz :
Var qement-mâ heb mont larcoc'h ,
E livirin daou c'herig deoc'h.

En effet , Parossianis ,
Chui oc'h eus bet sur an avis
Da vedita ha da songeal
Var ar pez a eure Mikeal ,
Brem'eus un neubeut blaveziou ,
Pa grogas mouï el lostou
Qement bioc'h a yoa er c'hartier ,
Ma tiretgeont oll el leur kær
Ha ma lamgeont evel dévet
Dreist ar porastel er vered ,
En taill da bidi Sant Erbot
Da rei amann leiz ar ribot .
Mæs piou a ouffe divinout
Pe seurt santimant o deus saout ?

Diana , lamet a regeont,
 An dour binniguet a eſgeont
 Ha c'hoas meur a zisonestis;
 Mæs henvel tout a so isqis.

Ac'hanta , sonch a zeu deoc'h-hu ?
 Daouzec vloas so bet da vis du.
 Me meus sonch mad , rac an deiz-se
 E oue great foar ganeme.
 C'hui a grie var bouez ho penn
 Evel un arme a ezenn ,
 M'ho clevet da bep neubeuta
 Ul leo anter dioc'h ar bourg-mâ :
 « Forçz ! forçz ! sicour ! Autrou Cure ;
 » Savit , savit , en han' Doue !
 » Ar saout so lamet er vered ;
 » Aon hon eus na vent enterret . »

Morin , dihunet dre ar c'hri ,
 A zivouch er meas eus e dy ,
 En e zorn ûr forc'h spern guenn ,
 Hac er veret en ûl lam crenn ;
 Mont en aqipaich-se d'ar saout ,
 Bazat d'an hini a ell caout ,
 Taolforc'h d'houmâ , taol troadd'hounnont ,
 Qement ha qement ma rengeont
 Cripat er meas eus ar vered
 Buannoch vit na doant antreet.

Ac'hanta , cleuq , ac'hanta , pagan ;
 Ac'hanta , na var qement-man
 Petra oc'h eus da lavaret ? ...
 Aon ho poa rac al lutinet

Ha ne gredac'h qet, eme c'hui,
 Dar poënt noz-se ho c'hazardi.
 Mæs Mikeal a reas deoc'h
 Mont peb-hini gant e vioc'h
 Ar rest eus an noz da gousqet.
 Ha c'hoas, tud cris, ne vouelit qet
 D'un den quer mad, erfin d'un den
 Qen douguet evit an estern.
 Rac n'oa qet red dezàn neuse
 Bez'en e rochet d'ar poënt-se
 O vareqaat ar guerejou
 E risq da gueza er beziou,
 P'edo an oll en o guele
 Quer coussqet hac ar vioc'h-se
 Pehini a glévan o roc'hat.

Clevet a rez-te, ûr veich vad,
 Louzen goz, ampoueson ar c'hi?
 Dihun, ûr veich-all e coussi.

N'oc'h eus biscoas nicun ac'hanoc'h
 Songet er mad a eure deoc'h.
 M'ho pige, e vigeac'h touchet
 Pa velit e zeo decedet.
 Allas! ar paour qeas Morin eo,
 N'er guelin muy, great eo e dro.
 Cant gueich bemdez e lavaràn
 D'am mainch pa er gonsideràn,
 E oa dommaich bras d'ar Roue
 Deffot ne doa bet en arme;
 Rac ûr c'habiten excellant
 E vige bet certenamant,

Hac e tougje hirio an deiz
 Ar voyez vois ha croas Sant Louis.

Memor am bezo da jamæs
 Eus ar pez a reas un dervez
 Ma varvas e c'hreg Perina,
 Ur vreguic eus ar chentilla,
 Ur vreguic fur , tamperet mad ,
 Pront da denna , lent da lacqat ,
 Carantezus en peb fæçon
 Sqer ar bopl , phenix ar c'hanton ,
 Ur pezic serviable en ty ,
 Ur baotres hac a yoa ganti....
 Fidel ouspen d'he ozac'h qeas
 Evel Helen d'he Venelas ,
 Iac e lavarer , so caëroc'h ,
 En em c'hreant græc hac ozac'h
 Abars n'oa gantà na ganti
 Menec ebet da zimezi.

Pa edo clàñ var e guele
 Er sicouras dre charite
 Da vervel. Pa falie dezi ,
 Sot e vige miret outhi.

P'oa great affær ar glanvoures ,
 E redas prest da doull ar bez ;
 Neus'e tigoras ar e'heler
 Iac e lacqas branl ar c'hleyer ;
 Redec da guerc'hat Perina ,
 Crapa enni hac e zamma ,
 Da gaout ar bez neuse souden ,
 E zeuleur ennàn var he phenn ,

Cana couls hac al *Liberia*
 Hac ive an *Dies illa* ;
 Chacha gant ar vâr var e c'hein
 Esqern ha pri , douar ha mein ,
 E enterri , en ûr guer grenn ,
 Hep biscoas gouela beradenn.
 Neuse evit guir oa ebad
 Guelet an den-mâ o labourad.

C'hoas e c'hoarzont an traou sorcet !
 Ne qet ûr bitie o guelet ?
 Ur seurt gristill gouscoude !
 Espres emoc'h-hu ganeme ?
 Tud diræson , traou debordet ,
 Capabl oc'h da goll va speret.
 Me so sur , pa ouzoc'h hirra ,
 Ne ouzoc'h qet nemeur a dra.
 Ne qet caour Vigot sô gueneoc'h ;
 Qit atao , m'en talvezo deoc'h.
 Ha te a gleo , azen guernoc ?
 Me raï dit lezel da storloc ,
 Te just pini a so ase
 O tisgrougnal bars en toul se.
 Foi , foi , fouetter e spillennic !
 A golles o c'houari poullig ,
 Ma rancàn-me mont varzu-se
 E paï va gamegeou din-me.
 Rae an daboulin e spontes
 Ha rac ar soudardet iveau .
 Quea ; Morin n'oa qet eveldout ,
 Rac ne sponte rac nétra'n tout.

Probatur verbi gratiâ.

Peoc'h , oc'h attancion amâ.

Map ha map caër ar C'holas bras
 En em ziframe evel chascz
 Er jardrin , divarben ar prun ;
 Er guæz ne oa chomet nicun.
 Ar bleo a luye dre ar jardrin
 Ha n'oa menec e vige fin :
 Rac an daou fripon , an daou laër
 A grogue evel daou forgner.
 Hap ! hap ! eme Vikeyal dezo :
 Bremà , paotret , m'ho sicouro.
 En dont daou gamet var e guis
 Evit qemeret e franquis.
 Neuse e crog el lost e saë
 Hac en ûr pic-lam dreist ar c'haë ;
 Crap e coleriou va phaotret
 Hep caout evito neb resped ,
 Stavad d'ema , taol troad d'ennont ,
 Flip , flap hac en em separeont.
 Un den , pa n'edo var e du ,
 A zisclapas , so qen , er ru ,
 Hac a reas dezo e bouca
 Brao bras hac e relounca.
 Evel-se n'eur vont abiou
 E read vad n'oa fors da.biou.
 Evidoc'h-hu , bouc'het anat ,
 Ne dalit qet oll ûr c'horngiat ;
 Rac panete Mikeal amâ
 Edont c'hoas oc'h en em ganna.

Ma conten deoc'h va fablennou
 Tennet eus a goz taolennou ,
 Neuse e c'halfac'h lavaret :
 Dom Yan hon laca da gousqet
 O conta deomp eus e guelorn
 Ur Bibl nevez ha comsou born
 Mæs ne d'ê qet traou tremenet
 Na rismadellou coz grac'het
 Eo a lavarân deoc'h bremâ ,
 Mæs ar virionez ar sclærra
 Erruet dirac ho taoulagat .

E velet oc'h eus o falc'hat ?
 Jarnidiaoul ! brava falc'her !
 Saeristi ! brava labourer !
 Un dudi certen oa e velet.
 Eat oan a benn caër da sellet
 Pa falc'he fouennec ar prat dôn ,
 Ha dridal a rea va c'halon .
 Pebez marvail er font ive !
 Abars commanç e tivisqe
 Ha goude var un alanat
 Hep na boursoufli na passât ,
 Fred , fred , fred , fred , fred ,
 Qen na vige'r penn erruet ,
 Hac e velgeac'h en dro dezâ
 An ervennou gueot o coueza .
 Erru er penn heb ober ean ,
 Dious e c'houris e lam e vean
 Hac e lem fels , fels , fels , fels ,
 Drem e felc'h dious an daou gostes .

Goude var gorf e rochet bloc'h,
 Qer glep , jadorgoaë ! hac ûr broc'h ,
 E laca e vean en e blaçz
 Hac e labour evel biscoas.
 Evit guir , pa zeus da gonta ,
 Ur falc'hig natur en devoa :
 Mæs cousgoude e red avoui
 Oa guelloc'h an troad evit-h.i.
 Rac , clevit , n'oa qet Yan na Per
 Oa Mikeal Morin , va c'homper.
 Armid , ar Vagicianes
 Ne rea qet quer buan ûr Palæs
 A ma rea Morin e baro
 D'ûr foennec vras a dro-var-dro.
 Ac'hanta , merc'het coussq'ereset ,
 Viltansou cam , loudourennet ,
 Guelet oc'heus-hu er vro-màn
 Biscoas falc'her evel emàn ?
 Responent-ta dioc'h-tu , dioc'h-tu .
 Penaos ? dre ho coussq' emoc'h-hu ?
 En dra vigeach o treï ho penn
 E falc'h a droc'hge ûr garg foenn.
 Chetu eno perac tost da vad ,
 Oa galvet bourreo bras er prat.
 Mæs gant e fals oa terruploc'h
 Evel ma zàn da zisquez deoc'h.
 Rac pa songe , gant un taol guenn
 E tistague deoc'h ûr scour guezenn
 Hac en daou daol fals , trap-fri-fred ,
 E tiscoure deoc'h pront ha prest .

Cric-crac, evit ma er guiot,
 En un taol dorn e re fagot,
 Fagot en deün hac a so
 Guelloc'h eguet fagot ar vro ,
 Fagot cloq, great e constiançz ;
 Non pas fagodigou bian ,
 Mæs fagot reud tennet dre c'haol Herry .
 Fagot capabl, fonnus da zevi.

Peoc'h a roï, elgues Sant Erbot ,
 Yan an ouignon, Fanch bleiz ar yod ,
 Braguezennec lous, laouënnec ,
 Expert ar moc'h, landruzennec ?
 Ha te sonch dit eta gouzout
 Petra e'r fagodou goude tout ?
 Guir eo ive, fagot a rez
 Fall pe vad, evel ma c'hellez.
 Ya clasq ober, da barlant sclær ;
 Non pas ober evel ma tleér.
 Qea, qea, soubl da benn, ampoueson ,
 Rac poan a rez din em c'halon.
 Mikeal ervad a oa ûr paot
 Evit gouzout ober fagot ,
 Fagot, me vezo nao c'chant vloas....

Mad, adarre, sellaouït c'hoas.
 Azesit mar qirit ase ,
 Rac ne deot qet c'hoas a le-se.
 Morin, hent all a ioa en e eas ,
 Un den guirion, mar boue biscoas.

Un dervez.... Morgoaë!.... Anhàu !
 Me roas til louis aour dezàn

Da gass da dy va alvocat.
 Petra reas , nemet lacât
 Ur c'hoz pez aour faos en devoa
 En e blaçz da renta dezâ.
 Da benn un neubeut goude-se ,
 (Ur mis pe zaou martese),
 Dont Kédalou d'ar presbital ,
 Lavaret oa ar pez aour fall.
 Ha me cass Catell buan afo
 Da guemenn an *Omnis homo*.
 En em gaout a reas quer buan.
 « Penaos , eme·ve , artisan ,
 » Great oc'heus-hu an dràman dra
 » Evel ma pretant an den-mâ? »
 » Ya , emezan , Autrou Cure . »
 Ræson en devoa al laër-se.
 « N'oa mar ebet abaoue pell
 » Edo'r pez aour-se em godell.
 » Pa felle din e basseal
 » E lavariet din e oa fall ,
 » Qement a qement ma soungis
 » E lacât e daouarn justicz. »
 Dioc'h qement-mâ e deoc'h anat
 Penaos Mikeal n'oa qet gaouyat:
 C'hui , m'ho pe ûr seurt attanchou ,
 En em roë tout d'an diaoulou
 En ûr nac'h crenn ho laëronci.
 It , n'oc'h mad nemet da lastri ,
 Fougueërien oll , tud revoltet ,
 Tout e rancac'h beza crouquet .

Mæs mar oc'heus devucion,
 Cuntunit oc' h attacion;
 N'eus netra edifiantoc'h
 Eguet ar pez a gontàn deoc'h.

Ma viges bet a galite,
 Va phaour qeas *Omnis homo-me*,
 N'oat qet bet ouzit ger cruel.
 Neuse da hanø immortel
 A vige er c'hasetennoù
 Er penn eus da accionou
 Scrivet, morgoaë! a la frisâd,
 Gant paragraph ha faronâd.
 Mæs abalamour n'out qet nobl
 Out abandonet gant ar bobl
 Pehini n'all estimout den
 A nez cleze pe cocarden.
 Chetu eno p'evit ræson
 Ez dilæser en abandon
 Hep n'eus ac'hanout neb memor.
 Ha gouscoude, e bian, da histor
 A so ûr pez eus an drolla
 A ouffet clevet er bed-mâ.
 Ac'hanta, va c'houeriadet,
 Disquezit a c'hui so paotret;
 Imitit an *Omnis homo*
 A bini-em'ar gouel hirio.
 Mæs houm'er c'hoars, houm'er c'hristill!
 Ebad a ra deoc'h parisill?
 E lonca reot diana;
 Tavit, pa na delit netra

Ha grit bremàn attacion
 Var ar seizvet reflexion
 Oc'heus clevet bete vremâ
 E comparæson da netra.

Brem'eus bloas da vis here,
 (Edoc'h amàn ive neuse),
 An tan goall o veza croguet
 Plæasantamant en hor porchet.
 Morin a grimp oc'h an doën,
 Evel un dret oc'h ûr vezen,
 Ha rampa oc'h allein neuse
 Evel var guein un ancane,
 Evit arreti, emezàn,
 An tan goall o cranchat varnàn.
 Mæs evel m'oa sec'h ar matier
 N'ellas qet ober e affær.
 Pa gommanças an tan squilla
 Flip ha flap tro var dro deza
 Ha grilla mæmes e voustaich,
 E quitteas e varc'h louaich
 Hac e tisqennas izelloc'h
 Da c'houlen sicour digueneoc'h,
 Dreist oll digant Peres Grissart
 Pini a ioa ûr paot bavart
 Gant pini e vige alies
 Dre m'oant mignonet assambles.
 E hanvet en doa e heritour
 Mar bige evit e sicour.
 Peres Grissart, ouzoc'h ervad,
 N'oa qet terrupl trempet mad,

Qen neubeut hac al loue bloas-se
 So o tisgrougnal en toul-se.
 Pêr a grias var bouez e ben :
 Dilam eta en ûl lam crenn.
 Morin dabord a zilammas
 Var choug eguile hac el lazas.
 Ha goude tout , d'am santimant ,
 E reas e daol honestamant.
 Ar charite , var a glevân ,
 A gommançz dreizomp hon-unan ,
 Ha preferablamant d'an oll
 E tléomp miret n'en daïmp da goll ,
 Hac honestoc'h e da un den ,
 N'eus fors dezàn pe dre voyen ,
 Mar guell , en em saveteï
 Evit n'en d'eo en em rej .

Ur veich en em gavas goassoc'h ,
 Ur c'hart leo ac'hanan pe dostoc'h ,
 En ilis ma c'hexorciset
 Ur plac'h hac a ioa possedet .
 Guillou , clevit , a lavare
 Dre fors biqen ne sortige
 Anez antren e corf Morin .
 Chetu en nec'het a la fin .
 Tost en em gave d'an duat ,
 Hac erfond édo tostic mad .
 Petra reas an *Omnis homo?*
 En em fila eus ac'hano ,
 Mont d'ar porchet hac azesa
 En ûr pincin a ioa ennâ ,

Sevel e vragues , tronç'e vleo ,
 Stard'a e zillad var e dro ,
 Plant'e doc bet'e zaoulagad ,
 Qemeret tout tress ûr paot mad ,
 Ha da grial var bouez e benn .
 « Deus ta , diaoul , mar dout un den ;
 » Tenn un taol , mar deus ganez ;
 » Soutenn ar pez a leverez .
 » Diavançz eta d'an avantur ;
 » Da goll pe da c'honit out sur .
 » Deus ta , diavançz un neubeut ,
 » Nemet aon a pe rag da squeud ;
 » Rac mar dout fur , var a glevàn ,
 » Ne lezi qet da incitàn .
 » Dired ûr veich , dion veich , teir gueich ,
 » Mar c'hazardes ober ûr veich . »
 Petra ouffet da gaout galantoc'h ,
 Christenien , m'er goulen ouzoc'h ?
 N'oa qet e seurt var an douar ;
 Goas , ne gaffet qet en ear .
 A brepos , mar d'edoc'h amâ
 Dissul Phasq vian divezà ,
 Pa edot en offeren bret .
 (Sonch oc'heus ? Perac n'ho pe qet ?)
 Ya , dissul e vezò bloas ,
 P'edot er prôn , (n'ousoc'h qet c'hoas ?)
 Edo amân al laboucet
 Gant cal's a drous hac a gaqet ,
 Partout amân dre ar volziou
 Var ar plench hac ar mogueriou

Oc'h ober o neïzou , chetu ;
 Red eo dezo ober un tu ,
 Ha n'oa goaz ober amâ
 Pa zoa plassou ar re vrava .
 Ouspen daou c'chant var peb moguer ,
 Qent mont er meas da ober ,
 Qen brao e reat plassou dezo
 Evit gournigeal tro var dro ,
 No devoa laqeat en o divis
 E oant bourc'hichen en ilis ,
 Ha ma reant un alamali ,
 Ur music hac ûr cholori ,
 M'edot o songeal mont affo
 Da reï an alc'houeziou dezo .
 Just e vige , e guirionez ,
 Po d'oa an huella mouez .
 Me glasqe reï da entent deoc'h
 Caout sonch da vinouer' ho moc'h ,
 Ha qercouls vige din tevel .
 Ha pa vigen bet o vervel ,
 N'oant qet evit reï da entent .
 C'hui tout , evel statuou Sænt ,
 Digor caër gueneoc'h ho qinou
 Hac ho taouarn en oll greou ,
 Ne droach'h ho taoulagad morse .
 Diyar al louënedigou-se
 Hep clasq ar voyen d'o chasseal .
 Mæs an *Omnis homo Mikeal* ,
 Dre ûr guir sqiant a gavas
 An isign d'o chass er meas .

Edo d'an ampoënt azeset
 Ase , e placz ar fabliquet ,
 Pa reas din sin e ze dezo .
 Me sonch din er guelân ato ,
 Gant e ear naïf , brao ha qempenn
 Oc'h ober sin din gant e benn ;
 Rac hep anaout e zoare ,
 N'oa den er vro na guemerge
 An *Omnis homo* Mikeal
 Evit ûr Procurol fiscal ,
 Pa vige en e abit vrao ;
 (Rac an abit , clevit , a sao ,
 Ha Morin a oa signoler
 Disignac'h qeït ha ma rancquer .)
 Pa er guelis oc'h ober sin
 E santis penaos er grea din .
 (Rac evel-se ec'h explique
 Gant e benn ar pez a garie .)
 P'er guelis savet en e za ,
 Me songe e zea d'o laza :
 Mæs souci ! souci ! ne qet a reas .
 Ur scubelen a guemeras ,
 Var ar banc e zeas en e za :
 Fredi , fredon , bredi , breda .
 Te yelo , ha te ne di qet ,
 Te pezo , te ne pezo qet ,
 Hac eus an eil penn d'eguile
 E rafalc'has tout evel-se .
 Ar guiad qenvid a scubas ,
 Al laboucet a zineïzas ,

Pilat, pilat ha filboucha ,
 Separi , chasseal , difouëc'ha ;
 Difoustra'n neïzou a reas crac
 Hep ma chomas na fric na frac.

Panefe an *Omnis homo*

Petr'hor bige ni great eno ?

Nescio vos ; nan , n'en doc'h tout

Entrezoc'h neimet guinou saout.

Mad, n'en deus fors, banden loueou bris,

Abars ma zìn eus an ilis ,

Grit un neubeut reflexion

Var an istim hac ar fæçon

En devoa da garillonad

Pa veze en e imor vad.

Gant e gleyer e vusiqe

Qer caër , qer brao ma c'hestone

Qement a gleve anezàn ;

Cousgoude , chetu-en amàn .

Ne ouie na bemol na becar

Na tam music , an oll er guar ,

Hac e lavare e vam gueas

Penaos oa un domaich bras

Ne doa bet e map e Paris

O tesqi lezen an ilis .

Abil estranch e vige bet

Dioc'h an doare eus e speret :

A dra certen , salo vige .

Mæs lesomp ar c'homsoù caër-se

Ha pignomp en tour a speret

Da sellaou e vusiq parfet .

E peder gorden e crogue ,
 Hep dont d'en em geini morse ,
 E diou gant e zaou-zorn o daou ,
 En un all a leiz e c'hinou
 Hac e ben oc'h e dreit scoulmet ,
 Ha pa vige en em strellet ,
 En em strincqenne enep droug
 Evel pa vige oc'h ar groug ,
 Hac e sonnge ar pevar c'hloch
 Evel pa barlantgent ouzoc'h :
 « Ten , ten amâ , ten , ten amâ ,
 » Ten da eva , ten da eva ,
 » Ten , ten guin , ten , ten guin ,
 » Ten guin da Vorin , da Vorin . »

Nac ar c'heas a ioa marvaillus !

Morin te a ioa burzûdus !

Ouspen an don-se en devoa
 Manielou ar re vrava ;
 Rac un den abil un dervez
 O passeal amâ dre'r barræs
 A lavaras , ameus clevet ,
 Dre ar bourg-mâ , n'oun qet da bet ,
 Penaos en un necessite
 E c'halge coms oc'h ar Roue .
 Evit guir , ne qet un orin
 Oa ar paot Mikeal Morin .
 Cana re heb leor ebet
 Qercouls hac un ogrou fachet .
 E qement lec'h ma ze Morin ,
 Dap , taolet ar chap var e guein .

Bale a re evel un escop,
 Ato , mardiac'h ! sonn ha prop ,
 Hac en ûr rodal e roge
 Ar merq deoc'h eus a guemen-se.
 Ur bligeadur oa e velet
 Pa rancqet mont e tro'r vered.
 Petra oc'h-hu en e guichen ?
 Clevet a reot bremâ souden.
 Morin a ioa en ho touez
 Trantout ervad tra er mæmes
 Evel ma vez amâ guelet
 Ur gaolen bome dispaqet
 E creis ûr penguennad panæs.
 Mæs , a lavaro Grand-Bragues ,
 O respont deoc'h dre ho fæcon ,
 Comparæson n'e qet ræson .
 Petra ta ? Guelomp , *distinguo* ;
 Ma na de conform , *concedo* ;
 Mæs mar de conform hed-a-hed ,
 E tal ræson eyel m'e dleët ,
 Non pas ræson *stricto sensu* .
 Hac oc'h ar Vari emaoch' hu ?
 P'er gomparæson conform ta ,
 P'er ræson faos eo ar guella ?
 Goulennit dioc'h Goulc'hen an Hir
 Pet faën a ïa d'ober teir ?
 Ha c'hoas e falfe deoc'h , eme c'hui ,
 Disput var ar philosophi ?
 Disquit songeal abars parlant
 Ha list e peoc'h an dud sayant ,

C'hi euteur ma prouvin amân

Peguer conform e ræsonan

P'ho comparachan oc'h panæs ?

Sellaouit ta ; ne qet dies ;

Ne qet red din beza biqen.

Ar guer-se a banesæien

A so deuet eüs a banæs ,

Ha rac-se ta e zeus iveauz

Entrezo rapport mutuel

Ha relacion naturel.

C'hi eo sur ar panesæien ;

Neus netra ouzoc'h da gompreñ.

Ergò, pa ho comparachän

Oc'h panæs , evel ma er grän ,

Emeus ræson vad d'e ober.

Ahàn ! bleo brun , anhàn ! couer !

Ac'hanta ? Ne qet evelse

E digasçz an duô d'an ere ?

Ne qet evelse eo desqi

Penaos e rancquer ræsoni ?

Mæs ne avançomp qet netra

Nemet sur e vemp da guenta :

Na qen neubeut e rea Morin .

Mæs petra dâl dezän erfîn ?

Chetu-en maro gouscoude

Ha requiescat in pace .

Evit qement-se , credit din ,

N'oa qet poaset e plazç ar guign ;

Mar dougue ato boutou prenn ,

N'oa qet dre orgueil , certen ;

Rac, evit preuv a guement-se,
 E dad-caër a ioa qere.
 Evel ma save e mouez
 Er gousperou , en ho touez,
 Ne velgeac'h partout nemet chaszç,
 Hai , hai , o tiscampi er meas.
 Ha panefe aon da ober
 Un tam dismeganç d'e vam guer ,
 Deiz ha noz e creten facil
 E vige map un digentil.
 Diana , soupçoni so dleët
 Oa gant e vaguerez chenchet ,
 Pa zoa ganet evit ober
 Traou quer burzudus ha qen caër ,
 Pere so tout mencou patant
 N'oa qet an den-se païsant.
 Netra certen ; ma vige ive ?
 Me ia da brouv deoc'h qement-se ;
 Hac etre daou c'huezomp hor fri
 Ma zaïmp neuse dioc'h-tu ganti .
 Chetu ase ar poënt qenta .
 Den a ell caout abec ennâ ?
 Ne gredàn qet e ve gavet ,
 Hac er fond ive n'en deus qet .
 Mæs abars commandç a nevez
 En dra m'ameus amser iveauz ,
 Me a ia da vont da scriva
 Un *De profundis* evintâ .
 Ha c'hui ive , banden ezen ,
 Criit qen na faout ho corzen ,

Pa n'ousoc'h ho *De profundis*:

Sant Morin, *ora pro nobis.*

Me ia d'azeza em c'hador

Ha da vont var don an bistor.

Eil Poënt.

Un dervez, n'eus qet pell a se,

Ar paot Mikeal mont d'ar chasse:

Fusuil carguet, bandoulieren,

Poultr, bour, drage ha cartouchen.

P'edo e penn ar valanoc,

Chetu Mikeal lamet e doc,

Avanç e benn azioc'h al lann

Da sellet e touez ar balan;

Hac en guelet un anter gat

Etrezec ennàn o tostad.

Pebez spectacl evit Morin!

Dac, dac, ha mont var benn ûr c'hlin;

An jou, feu, paòn hac e filat.

C'hui a gause, brava tam gât!

Qemeret e benn en souden

Da lamat var e boutonen;

Dip, hac ûl lamm dreist ar c'haë,

Mont da Vetris, crap en e saë,

Un dro var e seul, ha d'ar guæar.

Ennez a gerse, c'hui lavar!

E diouada hac e farda,

E brocha hac e ambrocha;

Trei'r bér, ober tan dirazi

Hac e lacat da frissoni.

Pa oa prest, e oue servichet

Oc'h taol evit beza debret.

(Rac e poënt lein oa qement-se,

Ha n'oa tam en ty an deiz-se.)

Commandç a rer heb dale pell;

Biscoas ne velgeoc'h netra guell.

O ar madig! ô ar cher vad!

O guella den! ô guella gâd!

Matta regal! matta bouet!

Perac ive na vige qet?

Poazet oa croc'hen ha bleo.

O excellant *Omnis homo!*

Netra certen, n'oa qet e bar

Etre an eê hac an douar.

C'hoas en e lammou oa noploc'h,

Evel ma zàn da zisques deoc'h;

Rac Mikeal, va servicher mad,

Qer fidel dîn-me ha d'e dad,

En deus, epad nombr blaveziou,

Rentet dîn cals a servichou.

Goude tout, n'on qet estonet;

Rac, evel m'oc'heus tout guelet,

Pa vige tam er presbital

Vige roët lod da Vikeal.

Pa vige bioc'h, besq pe daro,

Em sicoure brao d'ho gorô

Ha ne serremp an duellen

Que na vouze ar variqen.

En dra veze bara em zy,

Ne veze qet lent o tibri,

Ha pa veze en e dy-èn
 Me veze qen ardis hac èn.
 Mæs eus va zy-me gouscoude
 Peur-liessa eo e veve.
 En ûr guer , guella ma c'hellen
 Er beven hac er sicouren :
 Tentet e vigeac'h da gridi
 E vige ar map eus an ty.
 Marteze e zoa , n'on dare ,
 Mæs netra ra deoc'h qement-se.
 Diana , sqiant en deoa
 Ha gouzout peur e impligea.
 Eus ar penn pella am zerviche
 A la pilpot , guella ma c'helle ,
 Evel m'er prouvin amàn deoc'h.
 Chetu , asen , ha te roi peoc'h ?
 Nebaon , n'er grez qet da vanac'h.
 Me c'havertiss-ta , mintouac'h !
 Qea , pa zuï da c'houlen da Basq ,
 M'en assur dit , e teuï d'e glasq ;
 Mæs nemet faë e ve ganez ,
 Sellaou an dra-màn , mar qerez ;
 Sellaou peguemant a vancq dit
 Na dout qet ûr paot intrepid.
 Ur mintinvez pevar c'hure
 A zeugas d'am guelet dre hûre ,
 Ha tout , evel p'am bige joa
 Oc'h o c'haout em zy da leïna :
 « Penaos emàn an Autrou Cure ? ---
 » Gaillard ato , na c'hui ive ? ---

- » Evel ma velit, treud atao. ---
- » Azezit. --- Nòn pas; ped heur eo? ---
- » Deg heur anter nevez sonet. ---
- » O peoc'h! peoc'h! emomp abred.
- » N'ec'heus qet leïnet c'hoas, Cure? ---
- » Ne m'eus qet c'hoas. --- Mad, qent-a se,
- » Gra oza leïn, hac etre daou,
- » Deomp da velet ar jardrinou
- » Ha da lavaret hor brevier. »

Ne oujen petra da ober.

Nee'het oan, c'hui lavar nec'het,
Rac n'oa forz din pellec'h sellet
Ne velen neb lec'h dre an ty
A disterra tam da zibri.

Ha n'oa qet un diaoustregues
Beza en ûr seurt tiegues?
Na petra oa affær ar re-se
Dont d'am guelet me an deiz-se?
Rac chetu, etre c'hui ha me,
Neat edo Julian gane.

Ne qet m'am be c'hoant gouscoude
E ve publiet qement-se;
E secret el lavaràn deoc'h,
Do peza sot, m'er fisch ennoc'h.
Mæs p'oant deut, oant deut gouscoude :
O lezel heb tam a ioa ive,
Evel a ouzoc'h, difæçon,
Rac dare oant gant an naon.
Mæs pe seurt leïn da brepari
Pa na doa tam pesqet em zy?

Rac me ameus sonch mad bremàn,
 Derc'hent ar sùl oa'n dra-màn
 Pe derc'hent ûr gouel , martese;
 Mæs *item*, goude tout ive.
 Hoguen, mar qirit, fors a so ;
 Vigil a ioa sur: deomp ato.
 Ha Mikeal Morin o teuler
 E zillad var bord ar rifvier.
 Drap , chetu en èn ûl lam crenn
 E creis an dour var e benn.
 Ni songe tout e oa beuzet :
 Mæs souci ! souci ! ne doa qet.
 Da benn un neubeut e savas
 Ha gantàn ûr picol pesq bras.
 « Ac'hanta , emezàn deomp-ni ,
 » Tud ar roue muchapl int-y ? »
 P'en d'oa neuët betec ar bord ,
 Teuleur ar pesq divar e dort.
 Vantre-chien , brava aneval !
 Assa ! na brava penn chatal !
 E c'hinou qen digor gantàn
 Ma cusse tout ho penn ennàn.
 Ennez a ioa sur , pa gomsot !

Peoc'h a vezò , Biel Vergot ?
 Brassoc'h e cals da c'hinou-te
 Evit n'oa guinou ar pesq-se.
 Ha te ioa capabl da souten
 E veriou da ûr seurt den ?
 Ya , ya , fassou tartes ,
 Ennes oa qilloc ar barress .

Ar c'heas, Doue'r pardon,
 Brava taol a dennas eno!
 Neuse e tronçzas e vanchou
 Hac eus e abit ar bordou;
 E gontel a zie'hodellas,
 Tuf, tuf, ha goude el lemmas
 Gric, gric, gric, gric, gric, gric,
 Hac e lammas var ar pesqic,
 Me lavar var ar pesqedan;
 E zistrippa propr ha qempen,
 Ma regeomp gantàn ûr frico
 A dalie c'huezee var an dro,
 Gant ûr saos hac a ioa quer brao greet
 Ma lipgeomp oll hor biziet.
 O guella pesq! ô guella den!
 Nan, nan, tra, ne squizin biqen
 O publia partout dre'r vro
 Oa Morin an *Omnis homo*.
 Ur veich c'hoas, matta frigoussen!
 Morin, brava jubiloten!
 Qén excellant oa preparet,
 Me garje vigeach'h o velet,
 Ha pa n'ho pige anezi
 An disterra tam da zibri.
 Evit guir, eus an touich guella
 Oa great ar frigoussen gantâ,
 Hac evit mont var eün ganti,
 N'oa qet, Jarnidiac'h, din!
 Netra, n'oa qet ober goab oa,
 Honnez a ioa great hac a ioa.

Pe-a-dra lavaret gueyer?
 N'eus marmiton na pastezier
 A osse guell un tam boëd;
 Mintouac'h, souezet ouet.
 Ha p'eus da gonta gouscoude,
 Pebez taol a reas èn neuze!

Va bennos dide, Morin gueas!

Ya, evit guir, un den oas;
 Rac, evel m'er gouzout ive,
 Edom coc'h qy panefe-te.
 Mæs en deiz hirio petra dâl
 E oll viraclou da Vikeletal?
 Erfin tout, chetu en ase;
 Bez'en e blaçz piou a garre?
 Foultr an hini n'en d'e nec'het,
 Ha va-unan ne garren qet
 Evit oll vadou ar bed-mâ,
 Pa c'hallen e ressuscita.

Bugale, ma nia davit qet,
 Mar c'hoarxit ato evel ronceet,
 E ven sot lavaret guer mui.
 Gouscoude evit oc'h instrui
 Da ziouall piz oc'h ar maro
 Eo e sarmonàn deoc'h hirio.
 Rac e peb oad, ouzoch' ervad,
 E rancquer, allas! e c'hrripat.
 Morin a ioa c'hoas yaouancq flam
 P'en deus rancqet ober al lam:
 Ya, e fleur e yaouancqis;
 Tregont vloas nemert daouzec mis,

O conta bïgen ha muiqen,
En devoa just ha netra qen.

Tao , lavrennec ; gant a ri ,
Bïgen an oad-se ne veli ,
Crouguet out abars bloas amàn ,
Ha ne qet eston , a gredan.
Lavaromp c'hoas , pa zeus amser ;
Bïgen ne vanco ar matier.

Un dervez , oc'h en em bournen ,
Evel dre ûr chançz , diarc'hen ,
Ur pez soultr a flemmas ennâ
E santimant vad d'e laza.
Ac'hanta , ûr veich gouscoude ,
Petric songit var qement-se ?
Songeal a rit sur , ha ne qet ,
E oë tost da veza lazet ?
Tao , loue , ne qet a erruas ,
Rac ar soultr eo a grevas .
Ha goude tout , domaich vige ;
Pe-a-dra en em emelle ?
Netra , n'oa qet affær soultret
Eya o lost doc'h Morinet .
Biscoas ne reas falloc'h dervez
Abaoue m'edo e buez .
Mæs evessaît tout bremâ piz ,
Erru ar c'hi var an tapis .
N'oa mar ebet Mikeal o vont
D'ober e guest da Guevragont ;
E bistolen a ioa ganta
Carguet leun couch , na petra'ta ?

Pa edo e qènver an ty ,
 Dilamet dez'ûr foultrén qy ;
 Rampa , morgoae ! e créis an hent ,
 Qer sonn e lost , qel lem e zent !
 Evel ma remercas Mikeal ,
 He bian , commandçz da arsal .
 An autrou , pini er gouele ,
 A gri divar bord är c'haë :
 « Iss gantàn , dragòn , iss gantàn ,
 » Alon , dragòn , pill varnezàn . »
 An tam ar bleis a aneval
 N'oа qet neuse e gont farçzah .
 Neus fors , Morin en deporte ;
 Ar c'hi , ouaou , ouaou , a zirede .
 « Deus amàн , tæ-tæ , deus amàн . »
 Inutil eo parlant ountàn .
 Morin tenna e bistolen ,
 Ar c'hi dezàn en ûl lam crenn .
 Morin : « D'ho toul . » Ha sqeï gantàn :
 Ar c'hi , haï , haï , cripat ountàn
 Da glasq devori e visaich .
 Morin , hep deport davantaich ,
 Dac , dac , banta e bistolen ;
 Feu , paòn , ha va c'hi oc'h torguen .
 Ar c'hi neuse en ûr grial
 Da guichen e væstr da yudal .
 Ar goad a zifusq eus e vin
 Evel an dour eus ûr velin ;
 Rac Mikeal , pa losqe tennou ,
 A vise ato d'ar guinou .

Hac an autrou , en em c'houeza ,
 Difen testou quer brao a tra ;
 Affær da Vorin adarre
 Abalamour d'an tenn caër-se .
 Galvet ar paot da dy'r sican ,
 Morin en em gaout quer buan :
 Lavaret evit e ræson
 D'ar brigadier eus al laëron ,
 Penaos n'en doa qet gret espres .
 Caër en doa , juget oue'r proces
 Da baëa ar c'hi eno prest
 Peautramant lezel e guest ;
 Daou articl goell fachus dezàn ;
 Mæs , mordiac'h ! clevit anezàn :
 « Cartouch , panefe va zenn ,
 » En doa va debret hep holen . »
 Hac ar Procurol eus al lez
 A respont dezàn : « Ma carges
 » E oas bet qit a guement-màn ,
 » Treï gross da bistolen dezàn . »
 « Ræson oc'heus , e me Vorin ,
 » Hac en ober oa va dessin ,
 » Ya ma cargo qy'n autrou
 » Treï e lost el lec'h e c'hinou . »
 Ma oue poezet ar ræson-se
 Dioc'h an eil tu hac iguile ;
 Cavet valabl , evel ûr chançz ;
 Revoqet dabord ar setançz ,
 Great souden calz formalitezou ,
 Great da Vorin ha d'an autrou

Mont qein oc'h qein var guement-se
Evel ar guæz a Sant Jaoue.

Hac en so marvail, mad ha fall

Omp obliget d'en em ziouall

Ha da veva bete'r maro,

Mar guellomp, cousto pe gousto.

Jarnigoaë! Morin, te ioa den!

Ya, ya, foustraillesen!

Me euteur mont evel ûr c'huil

Mar d'oa den er vro qen abil.

Brava acolist, ha ne qet?

An autrou a oue souezet,

Sant Jupiter! c'hui a gause.

Neuse rancqas dont d'an ere.

Evidoc'h-hu, bouc'het anat,

Ne dalit qet oll ûr c'horgnat.

Ma vigeac'h bet en affær-se

E rancgeac'h paea ar c'hi-se

Ric-a-rac var oc'h ivinou,

Rac ne ouzoch qet ar c'hosiou.

Netra, dogan, respet din me

Ha da Vikeal qercouls ive;

Un tam re vrás e da c'hinou

Da denn er c'his-se da demprou.

Nep a barlant dirac Notær

A rancq beza divinouer,

Ha c'hoas aoualc'h d'ober gantâ,

Ha re, mæmes, peur-liessa.

Mikeal er gre, guir eo certen;

Mæs Mikeal ive a ioa den.

Ha n'en doa qet aon rac e sqeud
 Na rac ar justic'z qen neubeut.
 Ya, partout e livirin ,
 Heb biqen jamaes e squisin ,
 Oa Morin un den excellant
 Dreist an oll generalamant.
 Mæs n'eller qet e explica
 Na renta ræson anezâ ,
Omnis homo, chet'eno tout
 Ar pez a so en hor galloud.
 Mæs allas ! Ar c'heas, maro eo ;
 N'er gouelin mui, great eo e dro.
 Netra , netra , n'er gouelin mui :
Sic transit gloria mundi.
 Mæs dre e accion divezâ
 E zàn da zisqueze deoc'h bremâ
 Hac e ners vrás hac e gourraich ,
 Erfin e neubeut a attaich
 Evit ar madou terrien.
 Dec'h , dec'h e varvas , christenien :
 Dec'h da c'houec'h heur dious ar mintin
 E loncas ûr chopinat guin ,
 E pignas hep sqeul na netra
 E beg ar vezen huella
 Evit dineiza ar biguet :
 Clanstreou oa dezàn laqheet.
 Cripat a eure ta hep sqeul ,
 Hac ar maro cris oc'h e heuil.
 P'oa pignet tout betec ar beg
 Hac erruet gant ar biguet ,

E commançzas gant an dorn-se
 Pe gant hini e fagode ;
 Gant an dorn-se pe gant hini
 Er guelac'h o carilloni ;
 Gant an dorn-se , a lavarân ,
 Pe gant hini , heb eana ,
 Ur veich ma vige commancet ,
 E pilge ûr c'hoat hed-a-hed ;
 Gant an dorn-se e commançzas
 Da denn ar biguet er meas .
 Ar biguet coz en dro dezàn
 A grie *grac* , *grac* , varnezân .
 En a fiche al laboucet
 Hac o destume er gaouet .
 P'en doa gret tout nemert disqen ,
 E c'hasez var ûr scour vezen
 Hac e cri gant un ton joayus :
 « Sellit touf , gounezet emeus .
 » Ur veich-all laquit claustreou ,
 » Gueneme zai ar gonidou .
 » Me a yel ta , mic'hyeien ,
 » Divar o coust bremâ-souden ,... »
 N'en doa qet peur echuet e cher
 Na velgeomp e guillou en ear ,
 Discolpet crac ar scour gantâ
 Dre e ners vrás , na petra-ta ?
 Cueza a reas a vrancq e vrancq ;
 Tout e torqeont , hini ne vaneq ;
 Flao , flao , var ar pave e couez
 A dronç-tragass e touez ar guæz ;

Var choug e guil e c'heruas,
E galon a escarmouchas,
E gorf a dreus a oue broustet,
E gostez a oue disrompet,
E gof a antreas en e guein
Gant ar stronçz vras dioc'h ar vein.

Non pas guela evel loueou blosas,
O velet ûr maleur quer bras!
Evit pris ûr chopinad guin
Out maro ta, va map Morin?
A varc'had mad, piou n'er paëje?
Da groc'hen hepken en talie.
Salo e vige dit, paour qeas,
Na pige guelet pig biscoas.

FIN.